

Museum Sydfyn S/I
Grubbemøllevej 13
5700 Svendborg

Kystzoneforvaltning (F2
postkasse)
J.nr. 2025 - 21816
Ref. jkw
Den 7. april 2025

**Dispensation til informationsskilt ved Øhavsstien inden for
strandbeskyttelseslinjen på matr. 75a, Tranderup By,
Tranderup, Borgnæs Mølleve 9, 5970 Ærøskøbing, Ærø
Kommune**

Ansøgning

I har ansøgt om dispensation efter naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til informations-
skilt ved Øhavsstien inden for strandbeskyttelseslinjen på matr. 75a, Tranderup
By, Tranderup, Borgnæs Mølleve 9, 5970 Ærøskøbing, Ærø Kommun.e

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. §
15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. I skal selv undersøge, om
jeres projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er
meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

I må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget
over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er
færdigbehandlet. I vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om,
hvordan I skal forholde jer, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

I kan se en klagevejledning i bilag 2.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Redegørelse for sagen

Som led i projekt Vandrefortællinger vil vi gerne formidle historien om Borgnæs Teglværk, som lå ud til kysten ca. 1845-1900, og som man stadig finde rester af på stranden i form af brændte sten.

Informationsskiltet skal derfor stå et sted, hvor man har udsigt til marken hvor teglværket lå, og teglværksgården, den fredede "Kammerrådgård", som kan ses fra Øhavsstien. Skiltet ønskes monteres på/samme sted som den eksisterende vejviserpæl.

VANDREFORTELLINGER FRA ØHAVET

Det forsvundne teglværk

Borgnæs Teglværk, grundlagt i 1847 var et af de første teglværker på Ærø.

På stranden kan du finde brændte sten, sletet rundt af havet og vinden. Det er spor efter produktionen på Borgnæs Teglværk, som har ligget på marken ovenfor. Teglværket blev grundlagt i 1847 af Hans Madsen Clausen. Han var gårdmand, men opdagede at leret i skraenterne ud til kysten var velegnet til teglstensproduktion.

Borgnæs Teglværk var et af de første teglværker på Ærø, men mange ærøboere havde allerede erfaring med teglværksproduktion.

I løbet af 1800-tallet steg befolkningstallet på Ærø, og der blev mangel på både jord og arbejde. Derfor valgte mange mænd at tage sæsonarbejde på teglværker på Als og omkring Flensborg Fjord. Arbejdet på Borgnæs Teglværk var også sæsonarbejde, men her slap arbejderne for at rejse væk fra deres familier i sæsonen fra 1. maj til Mikelsdag 29. september.

Gang i byggeriet

I 1864 arvede den 28-årige Laurits Pedersen Clausen teglværket og gården efter sin far. Begge dele var dybt forfaldne, men der var gode tider på vej. Siden middelalderen havde murstensbyggeri været forbeholdt kirken og samfundets rigeste. Almindelige folk boede i lerklædede huse af bindingsværk. Det ændrede sig efter 1860, hvor prisen på industrielt fremstillede mursten faldt. Det betød, at det ikke længere var dyrere at bygge i mursten end i bindingsværk. Samtidig var efterspørgslen på byggematerialer stigende, godt hjulpet på vej af både industrialisering og befolkningsboom.

Laurits havde været soldat i krigen 1864, hvor Danmark havde tabt Slesvig til Østrig og Preussen. Ved fredsslutningen blev det slesvigske Ærø byttet med nogle områder i Sønderjylland. Ærø var nu en dansk ø, og den unge teglværksejer rettede blikket mod Sydfyn.

Gode forretninger

I 1870'erne fik L.P. Clausen gode ordrer i forbindelse med byggeriet af Svendborg Banegård og hovedbygningen til herregården Tiselholt. På Ærø er bl.a. Bregninge Sognegård og Skovby Skole opført med sten fra Borgnæs. Teglværket var leveringsdygtigt i tagsten, facadesten, almindelige mursten og drævere. På marken har der stået to halvtomme med plads til henholdsvis 80.000 og 50.000 sten. I 1885 arbejdede der ti mand i sæsonen.

Teglværket havde sin egen bro på stranden. De færdige sten blev i første omgang lastet på fladbundede pramme for så at blive omlastet på skibe ude i bugten. Borgnæs Teglværk lukkede i 1900, og da var leret ved at slippe op.

GIBBL Mursten fundet på stranden.

FOTO L.P. Clausen med hustru Dorthea og en søn. I 1877 flyttede han hovedbygningen på sin gård med sten fra eget teglværk. Clausen fik siden titel af kammerhøj, og gården Borgnæsvej 45 er stadig kendt som "Kammerrådgården".

VANDREFORTELLINGER I ØHAVET ER SKABT AF HUSERNE I OG OM ØHAVET I SAMARBEJDE MED ØHAVETS KOMMUNER OG STØTTET AF NORDEA FONDEN

NORDEA FONDEN
ØRØ KOMMUNE

GEOPARK
ØRØ MUSEUM

FOR TEXT IN ENGLISH download the app
GEOPARK - Det sydfynske Øhav
FOR TEXT AUF DEUTSCH Laden Sie die App
GEOPARK - Det sydfynske Øhav

Eksisterende forhold – placering ved rød/hvid stok

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV.

Når der henses til det ansøgtes passive karakter og dets funktion og placering, er det Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke kan påvirke Natura 2000-områder, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering. Det vurderes endvidere, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, idet Kystdirektoratet vurderer, at lokaliteten ikke er et potentielt levested for bilag IV-arter.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Det fremgår af lovbemærkningerne til en ændring af naturbeskyttelsesloven i 1994 - "kystloven" - at det vil være muligt at opnå dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til at etablere mindre foranstaltninger til støtte for friluftslivet og dermed til fremme af turismen. Mindre foranstaltninger er f.eks. toiletbygninger, informationstavler og skilte samt andre beskedne opholdsfaciliteter. Det er en forudsætning for at opnå dispensation, at anlægget placeres og udføres under hensyntagen til den omgivende natur.

Der er søgt om dispensation til at opstille et mindre informationsskilt, der er rettet mod Øhavsstiens besøgende.

Kystdirektoratet vurderer, at der tale om et beskedent anlæg, som ikke vil påvirke oplevelsen af kystlandskabet nævneværdigt.

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til opstilling af skiltet som ansøgt.

Med venlig hilsen

Jan Kofod Winther
Naturbeskyttelse (F2 postkasse)
+45 91 35 74 34
jkw@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgrundlag

Bilag 2: Klagevejledning

Afgørelsen er også sendt til:

- Ærø Kommune, post@aeroekommune.dk / kjh@aeroekommune.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Ærø, aeroe@dn.dk
- Friluftsrådet centralt, fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet; Kreds Sydfyn, sydfyn@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening Ærø, aeroe@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Fynskredsen, fynskredsen@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

post@aeroekommune.dk; kjh@aeroekommune.dk; svendborg@svendborg.dk;
dn@dn.dk; aeroe@dn.dk; fr@friluftsradet.dk; sydfyn@friluftsradet.dk;
natur@dof.dk; dof@dof.dk; aeroe@dof.dk; fynskredsen@botaniskforening.dk;
miljo@kano-kajak.dk; sager@jaegerne.dk; info@museumsydfyn.dk;
jclausen@enerb.dk; srl@museumsydfyn.dk;

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.